

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	23 Gorffennaf 2019
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad yr Aelod Cabinet dros Gefnogaeth Gorfforaethol a Chyfreithiol
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Nia Jeffreys
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet dros Cefnogaeth Gorfforaethol a Chyfreithiol. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023, lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Hoffwn eich atgoffa bod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o dîm rheoli'r Adran Cefnogaeth Gorfforaethol a thim rheoli'r Gwasanaeth Cyfreithiol, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Craffu.
- 1.3 Y prif faterion yr hoffwn dynnu eich sylw atynt yw'r:
 - **Cynllun Prentisiaethau**, ble mae nifer o brentisiaid newydd eisoes wedi eu penodi
 - **Rhoi Ffordd Gwynedd ar Waith**, ble mae'r Strategaeth newydd wedi ei llunio ac mae gwaith ar y gweill i ail-edrych ar eiriad sy'n nodi'r disgwyliadau ar gyfer pob un o'r pum swyddogaeth fydd yn ei dro yn cael eu rhannu â phob gweithiwr yn y Cyngor
 - **Cadw'r Budd yn Lleol**, ble mae ein ffigurau gwariant gyda chwmnïau sy'n lleol i Wunedd yn parhau'n weddol gyson â'r llynedd ond bod y ganran o'n gwariant yn lleihau
 - **Hunanwasanaeth ar-lein**, ble, am y tro cyntaf, mae 5 o wasanaethau yn derbyn mwy o geisiadau drwy hunanwasanaeth na thros y ffôn
 - **Dadleniadau DBS**, ble nad yw'r system ymgeisio ar-lein ar gael yn y Gymraeg

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

- a'r **Gwasanaeth Cofrestru**, sydd wedi derbyn ymateb positif iawn gan y Swyddog Cydymffurfio i'w hadroddiad blynyddol. Rwy'n ymhelaethu ar yr holl faterion yma yn fy adroddiad.

1.4 Yn gyffredinol rwy'n hapus gyda chynnydd prosiectau yr arweinig arnynt o fewn Cynllun y Cyngor a'r mesurau perfformiad yr wyf yn gyfrifol amdanynt.

2 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3 PROSIECTAU CYNLLUN Y CYNGOR

3.1 Cadw'r Budd yn Lleol

Adroddodd yr Uned eu bod yn parhau i gynghori ac annog busnesau lleol i ymgeisio am gytundebau gyda'r Cyngor, ond mewn rhai meysydd, ee. cytundebau cyfalaf mawr, dydi'r sgiliau neu arbenigedd ddim ar gael o fewn Gwynedd bob tro. Ers mis Ebrill bu gwariant sylweddol angenrheidiol ar loriau casglu gwastraff ac adeiladu Ysgol y Garnedd gyda chwmnïau sydd a'u pencadlys yn Wrecsam. Mae hyn wedi golygu mai 49% o wariant cyfalaf a refeniw oedd yn wariant lleol rhwng 1 Ebrill a 30 Mehefin, ond er bod hyn yn ostyngiad o'i gymharu â'r 55% o wariant dros yr un cyfnod y llynedd mae'r gwariant ei hun yn weddol gyson - £16,750,218 eleni o'i gymharu â £16,844,683 Ebrill i Mehefin 2018/19.

Mae'r canran o wariant refeniw yn unig hefyd wedi gostwng - 51% rhwng Ebrill a Mehefin eleni o'i gymharu â 55% dros yr un cyfnod y llynedd. Er bod y ganran wedi gostwng, mae'r gwariant ei hun yn uwch - £14,809,284 eleni o'i gymharu â £13,952,278 y llynedd. Mae'r gostyngiad canran hwn ynghlwm â gwaith cynnal a chadw i'r A55.

Roedd yn destun pryder i mi ragweld felly y bydd hi'n debygol iawn y bydd ein canran gwariant lleol yn is eleni oherwydd y prosiectau mawr yma.

Rwyf wedi pwysleisio yr angen fod gymaint â phosib yn cael ei wneud er mwyn annog y cwmnïau mawr yma i is-gontractio gwaith i gwmnïau lleol a byddaf yn

3.2 Cynllun Prentisiaethau

Cynlluniwyd i benodi 20 prentis yn ystod 2019/20, ac mae 6 o'r rhain eisoes wedi eu penodi, gyda'r cyntaf wedi cychwyn gweithio yn y Cyngor ar 1 Gorffennaf a lleoliadau wedi eu sefydlu ar gyfer 11 pellach. Newyddion gwych yw fod 3 o'r 6 yn ferched a dwy o'r rhain wedi eu penodi i swyddi peirianeg yn yr Adran Ymgynghoriaeth.

Mae'r prosiect hwn hefyd yn dod â budd ehangach i ddatblygu defnydd o'r Gymraeg. Rydym wedi llunio canllawiau ar gyfer colegau ac unrhyw

sefydliad arall sy'n esbonio'r gofynion ieithyddol sydd gennym fel Cyngor, gan gynorthwyo'r rheiny fydd am ymgeisio am swydd prentis.

3.3 Merched mewn Arweinyddiaeth

Mae Grŵp Prosiect wedi ei sefydlu er mwyn symud y gwaith yma yn ei flaen. Mae'r gwaith paratoi wedi ei wneud er mwyn adolygu holiaduron anfonwyd i ferched o fewn y Cyngor ddwy flynedd yn ôl, ac i drefnu gweithdy i'r 55 Rheolwr/Pennaeth Cynorthwyol/Pennaeth/Cyfarwyddwr benywaidd o fewn y Cyngor. Bydd gweithdy hefyd yn cael ei drefnu ar gyfer dynion yn y Cyngor sydd yn aml yn gyfrifol am recriwtio.

3.4 Y Gymraeg a'r Gwasanaethau Cyhoeddus

Yn anffodus, dydw i ddim yn credu bod y gwaith ar y prosiect hwn yn symud yn ei flaen gyn gyflymed ag y dylai a hynny efallai am ein bod yn canolbwyntio ar y sefydliadau yn hytrach na'r hyn yr ydym yn ceisio ei gyflawni – sef newid arferion dinasyddion i fod yn defnyddio'r Gymraeg. Ystyrir mai un ffordd o wneud hynny yw i sefydliadau cyhoeddus eraill yng Ngwynedd annog unigolion sy'n gallu'r Gymraeg i'w defnyddio wrth gael mynediad i wasanaethau. Rwyf yn bwriadu gofyn i swyddogion geisio newid pwyslais y prosiect sy'n cael ei gyflawni drwy'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

3.5 Busnesau Gwynedd i Ddefnyddio'r Gymraeg

Mae'r cyswllt uniongyrchol â busnesau'r sir yn cael ei gynnal gan swyddogion o fewn yr Adran Economi a Chymuned, ac y maent yn hybu'r defnydd o'r Gymraeg ymysg y sector preifat. Mae swyddogion Hunaniaith, drwy eu gwaith cymunedol, hefyd yn annog busnesau i gynyddu eu defnydd. Elfen arall o'r gwaith yn ddiweddar yw cydweithio â siroedd eraill gorllewin Cymru, drwy'r prosiect Arfor, er mwyn creu platfform digidol er mwyn cysoni a chydlynu'r holl adnoddau a chefnogaeth sydd ar gael i fusnesau i'w helpu i ddefnyddio mwy o'r Gymraeg.

3.6 Hybu Defnydd o'r Gymraeg o fewn Gwasanaethau'r Cyngor

Mae yna ddwy elfen i'r gwaith yma, sef asesu a diweddarau anghenion ieithyddol gwahanol swyddi o fewn y Cyngor, a chynnig cymorth ymarferol i staff i ddysgu neu loywi eu Cymraeg er mwyn cyrraedd y lefelau rhuglder angenrheidiol.

Mae'r elfen gyntaf wedi ei chwblhau, ac mae'r ail elfen yn symud yn ei blaen yn foddhaol iawn. Mae sawl dull dysgu effeithiol ar waith – 'tips Cymraeg y mis' a hyfforddiant gloywi iaith ar-lein, hyfforddiant wyneb yn wyneb, neu gynllun Cyfeillion Cymraeg. Mae'r cynllun gefeillio hwn wedi cynorthwyo aelod o staff Byw'n lach i godi hyder fel ei bod bellach yn siarad Cymraeg gyda chleientiaid – sydd yn eu tro wedi cydnabod ei hymdrech i newid iaith yn y gweithle.

3.7 **Arfogi Unedau i roi Ffordd Gwynedd ar Waith**

Gan fod fersiwn ddiwygiedig o Strategaeth Ffordd Gwynedd hefyd wedi ei chyflwyno at sylw'r Cabinet yn y cyfarfod hwn, fe welwch ynddi beth yw'r bwriad ar gyfer datblygu'r gwaith pwysig hwn i'r dyfodol.

Ers dechrau Ebrill mae'r swyddogion wedi dechrau cadw cofrestr canolog o'r holl geisiadau gan wahanol reolwyr am gefnogaeth i gynnal adolygiadau Ffordd Gwynedd. Ceisir fesur pa lefel o gefnogaeth fydd ei hangen arnynt, ac felly'n ail edrych ar rôl yr Ymgynghorwyr Ffordd Gwynedd gan efallai symud oddi wrth gynnal adolygiadau dwys yn unig. Mae mwy o sesiynau rhannu profiadau ymarferol o roi Ffordd Gwynedd ar waith yn cael eu cynnal rhwng gwahanol dimau gwasanaeth hefyd, ac rwy'n siŵr y bydd hyn, ynghyd â'r rhannu gwybodaeth drwy'r Rhwydwaith Rheolwyr yn fuddiol wrth ymestyn y gwaith i'r dyfodol.

Ers i'r rhaglen hyfforddiant 6 diwrnod ar gyfer rheolwyr gychwyn yn haf 2017, mae pob rheolwr gwasanaeth bellach wedi mynychu. Mae'r swyddogion bellach yn parhau i gynnal y cwrs ar gyfer rheolwyr newydd a darpar reolwyr i'r dyfodol.

Mae gwaith eisoes ar y gweill i edrych ar eiriad sy'n nodi'r disgwyliadau ar gyfer pob un o'r pum swyddogaeth fydd yn ei dro yn cael eu rhannu â phob gweithiwr yn y Cyngor.

3.8 **Datblygu Arweinyddiaeth**

Ers mis Ebrill mae gwaith wedi parhau i gynnal cyfarfodydd o'r Rhwydwaith Rheolwyr, ble mae hyfforddiant ar ddatblygu sgiliau 'arwain' yn hytrach na 'rheoli' a rhannu profiadau wedi ein cynorthwyo i ymestyn egwyddorion Ffordd Gwynedd.

Mae cynlluniau eisoes ar y gweill hefyd i gynnig hyfforddiant pellach ar sgiliau arweinyddiaeth i aelodau'r Cabinet yn yr hydref.

4 **PERFFORMIAD**

4.1 Yn ychwanegol i'r gwaith sy'n cael ei ddisgrifio uchod ar brosiectau sy'n perthyn i Gynllun y Cyngor, mae gweddill prif brosiectau Adran Cefnogaeth Gorfforaethol a'r Gwasanaeth Cyfreithiol yn cael eu disgrifio isod. Ymhellach, ceir adroddiad llawn ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhortffolio yn **Atodiad 1**.

4.2 Mae datblygiad **Hunanwasanaeth** ar wefan y Cyngor yn hanfodol bwysig i alluogi trigolion Gwynedd i gael mynediad i wybodaeth 24 awr y dydd, 7 diwrnod yr wythnos, a chynnig ffordd fwy cost effeithiol o gysylltu â'r Cyngor am wasanaeth.

4.3 Mae'r niferoedd o gyfrifon hunanwasanaeth yn parhau i gynyddu, gyda 42,716 cyfri yn bodoli erbyn diwedd Mai 2019, 10,305 cyfri yn fwy na'r un cyfnod y llynedd. Mae y niferoedd sy'n mewngofnodi i'w cyfrifon yn fisol

hefyd yn parhau i gynyddu o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol, sef tua 10,000 y mis.

- 4.4 Datblygiad arwyddocaol ers mis Ebrill, ac yn wir am y tro cyntaf ers cychwyn datblygu hunanwasanaeth, yw bod 5 gwasanaeth bellach yn derbyn mwy o geisiadau wedi eu cyflwyno drwy hunanwasanaeth na thros y ffôn. Y gwasanaethau hyn ydi – archebu casgliad gwastraff gardd, archebu cyfarpar gwastraff neu ailgylchu, problem efo goleuadau traffig, problem efo toiledau cyhoeddus a phroblem efo marciau/arwyddion ffyrdd. Ers dechrau Mawrth eleni mae hi hefyd wedi bod yn bosib i wneud cais a thalu am Docyn Parcio Gwynedd drwy hunanwasanaeth, ac mae'n galonogol iawn bod 44.2% o'r holl geisiadau eisoes ar-lein.
- 4.5 Adroddodd y gwasanaeth, am resymau oedd y tu hwnt i'n rheolaeth, y bu oedi wrth gyflwyno'r gallu i wirio balans a thalu treth Cyngor drwy hunanwasanaeth. Ni lwyddwyd i fynd yn fyw efo'r prosiect hwn erbyn diwedd Ebrill 2019 yn unol â'r cynllun gwreiddiol oherwydd bod problemau gydag elfennau o'r system sy'n cael ei darparu gan gwmni allanol. Serch hynny, mae'r gwasanaeth yn hyderus bod y problemau'n cael eu datrys ac y bydd y ddarpariaeth ar gael yn ystod y flwyddyn bresennol.
- 4.6 Y flaenoriaeth ar gyfer y dyfodol agos yw cael y gwasanaeth Tocyn Teithio 16+ yn fyw erbyn dechrau Awst. Bydd hyn yn galluogi ein pobl ifanc i archebu a thalu am docyn teithio, archebu tocyn newydd yn lle un coll, newid manylion ar docyn a chyflwyno ymholiad neu gŵyn. Datblygiad cyffrous newydd arall yw y bydd hi hefyd yn bosib i dderbyn 'edocyn teithio' drwy 'apGwynedd'.
- 4.7 Mae'r cyfrifoldeb am gynnwys **gwefan y Cyngor** gan Wasanaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu'r Cyngor. Rhwng Ebrill a Mai 2019 bu i 334,992 o unigolion ddefnyddio gwefan y Cyngor. O'r 290 o unigolion wnaeth ddefnyddio'r teclyn adborth i fynegi barn ar y cynnwys dim ond 62 wnaeth nodi sgôr o lai na 5 allan o 5, sef 0.85% o'r cyfanswm o ymwelwyr. Derbyniwyd gyfanswm o 35 o gwynion am gynnwys y wefan, ond llwyddwyd i gau 86% ohonynt o fewn 3 diwrnod, sy'n welliant o'i gymharu â 75% dros y 3 mis blaenorol.
- 4.8 Un rhan arall o waith y **Gwasanaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu** yw rhannu gwybodaeth am waith y Cyngor yn y wasg, ac ymateb i geisiadau gan y wasg am wybodaeth a sylwadau. Fe wnaethom gyhoeddi 29 datganiad i'r wasg fisoedd Ebrill a Mai, gyda 145 o eitemau neu erthyglau newyddion cadarnhaol yn deillio ohonynt. Derbyniwyd 96 ymholiad gan y cyfryngau yn yr un cyfnod, gyda dim ond 2 adroddiad 'negyddol' am waith y Cyngor yn deillio ohonynt. Derbyniwyd 12 cais am wybodaeth gan y cyfryngau Prydeinig a rhyngwladol am effaith newid hinsawdd ar gymuned Fairbourne, a llwyddwyd i ymateb yn gadarnhaol i'r sylw annisgwyl yma.
- 4.9 Pwrpas y **Gwasanaeth Ymchwil a Gwybodaeth** newydd ydi 'Helpu pob aelod o staff i reoli gwybodaeth ar bapur neu'n electronig a chadw at ddeddfau gwybodaeth. Datblygu gallu'r Cyngor a'i bartneriaid i

ddefnyddio gwybodaeth a thystiolaeth er mwyn gwneud y penderfyniadau gorau i bobl Gwynedd'.

- 4.10 Bu 4 'digwyddiad gwybodaeth' (lle mae gwybodaeth am unigolyn wedi ei ddwyn/colli/mynd i'r cyfeiriad anghywir) ym misoedd Ebrill a Mai. Mae'r nifer yma yn peri pryder, ac felly mae gwaith ar y gweill i edrych ar ein polisiâu i'r gweithlu gan ystyried sut yr ydym yn sefydliadol am ymateb i'r achosion hyn i'r dyfodol. Mae'r Prif Weithredwr yn ystyried yn nhermau "fframwaith weithredu" Ffordd Gwynedd, bod achosion fel hyn y tu allan i'r fframwaith a bod angen adlewyrchu hynny yn ein hymateb. Er hyn, nid oedd yr un o'r digwyddiadau hyn yn rai digon difrifol i orfod adrodd i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.
- 4.11 Mae cryn waith wedi ei wneud dros y blynyddoedd diwethaf i drosglwyddo ffeiliau electronig y Cyngor i system newydd o'r enw 'iGwynedd'. Bydd yr holl waith mudo draw i'r system newydd wedi ei gwblhau erbyn diwedd Gorffennaf, a byddwn wedyn yn canolbwyntio ar roi cefnogaeth a hyfforddiant i unrhyw aelod o staff sydd ei angen.
- 4.12 Mae nifer o brosiectau ymchwil ar y gweill, megis rhagamcanion poblogaeth ar sail 10 ardal leol o fewn Gwynedd, diweddarau sail gwybodaeth am lefydd aros er mwyn rhoi gwell gwybodaeth am nifer ymwelwyr i Wynedd ac effaith economaidd hynny. Newyddion cyffrous arall yw bod yr uned wedi ennill y tendr i wneud dadansoddiad ar gyfer Byrddau Gwasanaethau Lleol Gogledd Cymru o'r dystiolaeth sydd ar gael am gyflwr cydraddoldeb a hawliau dynol yn y Gogledd, ar lefel awdurdod lleol ble mae hynny'n bosib. Bydd canlyniadau'r ymchwil hwn ar gael i ni fel Cyngor yn y pen draw.
- 4.13 Un o gyfrifoldebau **Gwasanaeth Cefnogol** y Cyngor yw gweinyddu'r broses o sicrhau fod gan unrhyw un o weithwyr neu aelodau o'r Cyngor sydd angen dadleniad DBS (Disclosure and Barring Service) un cywir a chyfredol. Holais os oes unrhyw weithiwr yn gweithio heb y dadleniad DBS cywir, ond roedd y gwasanaeth yn gresynu bod angen i ni ddefnyddio prosesau papur sy'n feichus o ran amser ac adnoddau, gyda'r ddau mor brin. Gan nad yw system ar-lein y DBS ar gael yn Gymraeg neu'n ddwyieithog nid ydi'r gwasanaeth yn fodlon ei defnyddio. Rydym mewn cysylltiad â Chomisiynydd yr Iaith Gymraeg i geisio symud y gwaith yn ei flaen o ran datblygu modiwl Gymraeg ei hiaith ar gyfer ceisiadau ar-lein y DBS.
- 4.14 Mae Gwasanaethau **Galw Gwynedd a Siopau Gwynedd** yn rhoi cymorth prydlon a chywir i'n cwsmeriaid i gael mynediad at wasanaethau'r Cyngor drwy ddarparu atebion, arweiniad a gwasanaeth. Roedd yr amser a gymerwyd i ateb galwadau ffôn yn **Galw Gwynedd** yn ystod Ebrill a Mai yn 42 eiliad, sydd ychydig yn uwch na'r amser o 40 eiliad rhwng Ionawr a Mawrth. Mae'r gwaith yr ydw i eisoes wedi ei ddisgrifio o fewn y prosiect Hunanwasanaeth wedi gallu rhyddhau amser yn Galw Gwynedd a Siopau Gwynedd i ymateb yn gyflymach i ymholiadau dros y ffôn a wyneb yn wyneb. O'r herwydd mae gwaith yn parhau i ddatblygu darpariaeth web-chat, ac mi fyddai'n cyflwyno gwybodaeth am y ddarpariaeth yma erbyn fy adroddiad nesaf.

- 4.15 Wrth holi am fodlonrwydd cwsmeriaid gyda'r gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu gan **Siopau Gwynedd**, roedd 9% o'r cyfanswm wedi rhoi sgôr o llai na 10. Roedd y ffigwr hwn llawer yn uwch ar gyfer y rhai oedd yn sgorio llai na 10 am y gwasanaeth a ddarparwyd drwy Galw Gwynedd, sef 65.22%. Mae'r anhapusrwydd gyda'r gwasanaeth hwn yn cynyddu oherwydd, yn bennaf, nad yw cwsmeriaid yn derbyn diweddiariad am eu hymholiad. Byddwn yn rhoi sylw i'r mater hwn dros y cyfnod nesaf.
- 4.16 Hoffwn longyfarch ein **Gwasanaeth Cofrestru** ar dderbyn ymateb positif iawn gan y Swyddog Cydymffurfio i'w hadroddiad blynyddol, gan longyfarch y Gwasanaeth ar eu perfformiad a'u llwyddiannau. Llwyddwyd i gynnal y targed o 98% ar gyfer cofrestru genedigaethau yn ystod mis Ebrill, ond syrthiodd y canran o'r marwolaethau a gofrestrwyd o fewn 5 diwrnod o 90% i 87%, a hynny'n bennaf oherwydd penwythnos y Pasg (mae'r 5 diwrnod yn cynnwys penwythnosau a gwyliau banc). Does gen i ddim achos i bryderu, felly, am berfformiad y Gwasanaeth.
- 4.17 Ers fy adroddiad diwethaf mae'r **Gwasanaeth Iechyd, Diogelwch a Llesiant** wedi bod yn gweithio gyda'r Prif Weithredwr i asesu rheolaeth iechyd a diogelwch o fewn pob un o wasanaethau'r Cyngor, ac i roi cynllun gwaith yn ei le i ymateb i unrhyw fylchau. Un o'r materion yma yw asesu pa mor hyderus y gallwn fod yn y rheolwyr unigol. Rwyf wedi gofyn i'r gwasanaeth ddatblygu mesur fyddai'n ein galluogi i fesur yr hyder hwnnw dros amser.
- 4.18 Mae'r gwasanaeth yn rhoi sylw eleni i ddatblygu cymorth addas i gefnogi lles a iechyd meddwl staff. Cynhaliwyd weithdy hynod effeithiol i rheolwyr er mwyn eu haddysgu ar sut i adnabod arwyddion o broblemau iechyd meddwl ynddyn nhw eu hunain a'u staff. Rwy'n falch o ddweud bod camau yn eu lle yn barod i ymgynghori â staff ar gynnig opsiynau i wella eu cefnogaeth yn y gweithle – ee. manau 'tawel'. Rwy'n hyderus fod cefnogaeth lwyr gennym ni fel aelodau a chan uwch swyddogion o fewn y Cyngor i newid diwylliant o fewn y gweithle, fel ein bod yn creu awyrgylch ble mae unrhyw weithiwr yn teimlo'n ddigon hyderus i rannu pryderon.
- 4.19 Mae'r cyn wasanaethau **Democratiaeth a Iaith** wedi uno ers y 1af o Ebrill 2019 ar rwyf yn ystyried y newidiadau strwythurol sydd ar droed yn rhai angenrheidiol. Rwyf wedi rhannu fy mhryderon efo'r Rheolwr Gwasanaeth nad yw'r mesurau a ddefnyddir ar hyn o bryd yn rai sy'n arddangos gwir berfformiad y Gwasanaeth ei hun, ac rwyf wedi gofyn i'r Rheolwr, fel rhan o'r gwaith ail-fodelu, i ail-ystyried ac adolygu'r mesurau perfformiad presennol.
- 4.20 Yn dilyn herio perfformiad y **Gwasanaeth Cyfreithiol** maent yn parhau i adrodd fod yna lefel uchel o fodlonrwydd gyda'r gwasanaeth gyda phob holiadur a ddychwelwyd yn roi sgôr o 10 i'r gwasanaeth. Mae'r Uned etholiadau yn ceisio sefydlu ffyrdd o gynyddu'r niferoedd sy'n cofrestru i bleidleisio ac wedi cynnal pilot wrth ganfasio yn ddiweddar. Gallaf adrodd ar ganlyniad yr arbrawf yn fy adroddiad nesaf.

- 4.21 Mae yna gynllun hefyd ar droed i weld sut y gellir ymgysylltu gyda disgyblion ysgol am y broses etholiadaol i sicrhau eu bod yn defnyddio eu pleidlais. Y bwriad yw datblygu pecyn er mwyn ymweld ag ysgolion i wneud hynny.
- 4.22 Prif faterion perfformiad yn unig a nodir uchod wrth gwrs. Tra fy mod wedi cael trafodaethau manwl ar amrywiol faterion eraill o fewn y gwahanol unedau, rwyf yn fodlon fod perfformiad gweddill yr unedau hynny o fewn yr amrediad perfformiad disgwyladwy. Yr unedau hynny yw Cefnogi Busnes y Cyngor ac Adnoddau Dynol.

5 SEFYLLFA ARIANNOL/ ARBEDION

- 5.1 Mae'r holl gynlluniau arbedion ar gyfer 2019/20 eisoes wedi eu gwireddu, heblaw am un cynllun sef *Uno Dysgu a datblygu ac Uned Datblygu Gweithlu* gwerth £30,000, ac mae hwnnw hefyd ar drac i gyflawni'n amserol.
- 5.2 O fewn yr Uned Gyfreithiol mae'r arbediad hanesyddol yng nghyllideb y crwner yn parhau i beri trafferthion i ni yn bennaf oherwydd nad yw'r gwasanaeth ar draed sefydlog i fedru ei gyflawni ond gobeithir y gellir gwneud hynny yn y misoedd nesaf.

6 CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 6.1 Dim i'w nodi.

7 UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau ynglŷn â phriodoldeb.

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Mae'r adroddiad yn cyfleu darlun teg o sefyllfa'r Adran Cefnogaeth Gorfforaethol a'r Gwasanaeth Chyfreithiol o ran gwireddu'r cynlluniau arbedion, gyda holl gynlluniau arbedion 2019/20 eisoes wedi eu gwireddu neu ar drac i wireddu'n amserol. Mae'r risg sydd ynghlwm â'r un cynllun arbediad 2018/19 Cyfreithiol wedi'i nodi yn rhan 5.2 o'r adroddiad. Bydd swyddogion Cyllid yn cynorthwyo'r Aelod Cabinet cyfrifol i fonitro'r cynnydd yn erbyn y cynlluniau, a byddwn mewn lle i adrodd ymhellach ar y cynnydd yn dilyn yr adolygiad cyllidol nesaf.

7.2 Barn yr Aelod Lleol:

- 7.2.1 Ddim yn fater lleol.

7.3 **Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:**

7.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad